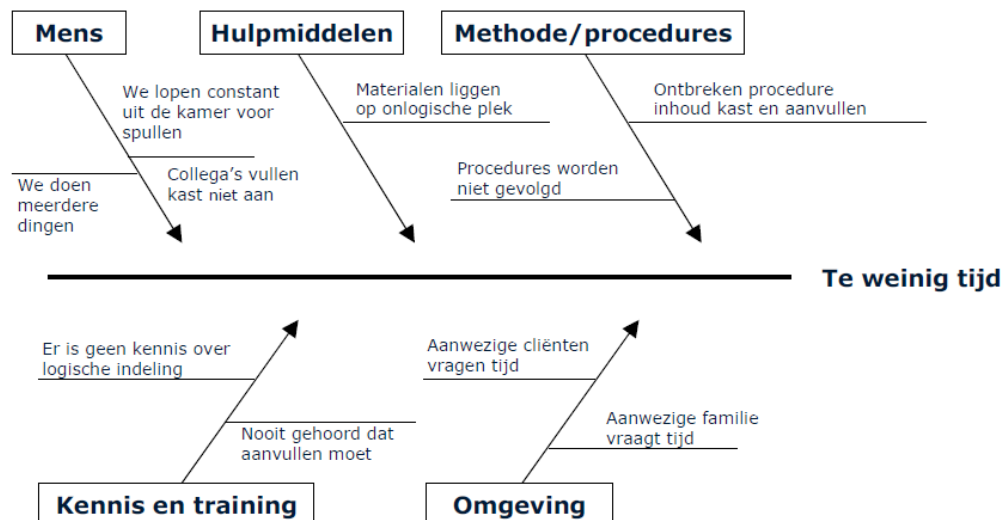

3. Ontdek de oorzaken van verspillingen: Visgraat Diagram

Een visgraat diagram helpt bij het opsporen van oorzaken van verspillingen. Het is een systematische manier van brainstormen, waarbij 'oorzaak' en 'gevolg' worden meegenomen.

Het visgraat diagram dankt zijn naam aan de vorm. Een visgraatdiagram verdeelt het probleem in hoofdveroorzakers, subveroorzakers, sub-subveroorzakers etc.

1. Teken het visgraatdiagram op een groot papier.
2. Geef het probleem aan waarop de analyse uitgevoerd wordt.
3. Laat iedere deelnemer (volgens de methode van het brainstormen) één mogelijk oorzaak voor het probleem opnoemen en aangeven in welke categorie de mogelijke oorzaak thuishoort. In deze fase is het commentaar geven door andere deelnemers 'verboden'. Elke genoemde mogelijke oorzaak wordt opgenomen in het visgraatdiagram. Dit wordt gedaan door eenvoudigweg een horizontale lijn te tekenen en daarboven de mogelijke oorzaak te vermelden.
4. Subveroorzakers die genoemd worden, worden als zodanig ook in het diagram opgenomen. De subveroorzakers zijn hier zijtakken van, de sub-subveroorzakers zijn dan weer zijtakken van de zijtakken.
5. Indien een deelnemer geen mogelijke oorzaak meer weet te noemen, 'past deze'.
6. Er wordt net zo lang doorgegaan tot elke deelnemer 'past'.
7. Ieder bekijkt het diagram kritisch waarbij gelet moet worden op de volgende punten:
 1. staan de mogelijke oorzaken bij de juiste categorie?
 2. zijn bepaalde afzonderlijk genoteerde mogelijke oorzaken afgeleiden van andere oorzaken (= subveroorzaker of sub-subveroorzakers).
8. Elke deelnemer geeft aan wat volgens haar/hem de meest waarschijnlijke oorzaak is. Het best kan dit gedaan worden door alle genoemde mogelijke oorzaken op te noemen en per mogelijke

oorzaak door hand opsteken de deelnemers te laten aangeven of zij dit als oorzaak zien. Het aantal 'stemmen' wordt bij iedere mogelijke oorzaak genoteerd. De mogelijke oorzaken die 'geen stem hebben gekregen' worden in het schema geschrapt. De drie oorzaken met de meeste stemmen worden omcirkeld.

9. Over de drie oorzaken wordt weer gestemd waardoor er een prioriteiten-volgorde ontstaat. De mogelijke oorzaak met de hoogste prioriteit wordt als eerste nader onderzocht/aangepakt.

(Bron: [BTSG](#))